

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/151/2006

PREFERENCJE PARTYJNE W PAŹDZIERNIKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, PAŹDZIERNIK 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w październiku¹, udział w nich wzięłoby – według własnych zapowiedzi – 53% dorosłych Polaków. Liczba osób deklarujących chęć wzięcia udziału w wyborach jest nieco większa niż we wrześniu (o 3 punkty procentowe), ale w zasadzie nie odbiega od deklaracji z sierpnia (54%) i lipca (52%). Badanie przeprowadziliśmy przed pojawieniem się pogłosek o ponownym powołaniu koalicji PiS-Smoobrona-LPR.

Miesiąc temu przewidywaliśmy – na podstawie wrześniowego wzrostu odsetka wyborców niemających określonych preferencji partyjnych – „możliwość zmian w układzie preferencji w niedalekiej przyszłości”². Burza polityczna związana z zerwaniem koalicji rządzącej, a potem ujawnieniem nagrań posłanki Renaty Beger niewątpliwie przyspieszyła ten proces i w październiku notujemy taką zmianę – wyraźny wzrost poparcia dla PO. W tym miesiącu chęć głosowania na Platformę zadeklarowało 38% Polaków zamierzających wziąć udział w ewentualnych wyborach – w porównaniu z wrześniem wzrost aż o 9 punktów procentowych. Co ciekawe, notowania PiS spadły w tym czasie tylko w bardzo niewielkim stopniu. Nadal jedna czwarta respondentów wybierających się na wybory (25%, spadek o 1 punkt) popiera rządzące ugrupowanie. Na wydarzeniach ostatnich tygodni w większym stopniu straciła Samoobrona, na którą chęć oddania głosu zapowiada 7% zdeklarowanych wyborców (spadek o 3 punkty). Tak jak przed miesiącem, na SLD chce głosować 6% Polaków wybierających się na ewentualne wybory. Tylko te cztery ugrupowania wprowadziłyby swoich przedstawicieli do parlamentu, gdyby wybory odbywały się obecnie. Pozostałe partie startując samodzielnie nie zdołałyby przekroczyć progu wyborczego. Po 3% zdeklarowanych uczestników głosowania poparłoby LPR i PSL, po 2% potencjalnych wyborców głosowałoby na KPEiR oraz SdPi. W tym miesiącu wśród respondentów wybierających się na wybory swoich zwolenników znalazły także Partia Demokratyczna - demokraci.pl, PPP, UP i UPR (po 1%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (197) zrealizowano w dniach 6–9 października 2006 roku na liczącej 999 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Preferencje partyjne we wrześniu”, wrzesień 2006.

W październiku wyraźnie zmniejszył się odsetek Polaków wybierających się na głosowanie, jednak niemających sprecyzowanych sympatii partyjnych. Obecnie 11% zadeklarowanych wyborców nie wie, na kogo oddałoby swój głos (w porównaniu z wrześniem spadek o 5 punktów).

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach parlamentarnych						
	IV 2006	V 2006	VI 2006	VII 2006	VIII 2006	IX 2006	X 2006
	w procentach						
Platforma Obywatelska RP	32	30	31	27	31	29	38
Prawo i Sprawiedliwość	30	24	26	29	27	26	25
Samoobrona RP	8	8	7	10	10	10	7
Sojusz Lewicy Demokratycznej	9	7	7	6	6	6	6
Liga Polskich Rodzin	2	3	3	3	4	3	3
Polskie Stronnictwo Ludowe	1	3	3	3	3	2	3
KPEiR	2	2	1	2	1	2	2
SdPI	0*	3	2	2	2	1	2
Partia Demokratyczna - demokraci.pl	1	1	1	1	1	1	1
Polska Partia Pracy	1	2	2	1	1	0*	1
UP	0*	1	0*	1	1	1	1
UPR	0*	1	1	0*	1	0*	1
Inne	1	1	1	1	1	1	0*
Trudno powiedzieć	14	14	16	13	12	16	11
N=	536	504	504	496	508	465	528
UWAGA: podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach							

* Poniżej 0,5%

W tym miesiącu zapytaliśmy Polaków także o to, jak głosowaliby w ewentualnych wyborach parlamentarnych, gdyby startowała w nich centrolewicowa koalicja – SLD, SdPI UP i PD utworzona na razie tylko na wybory samorządowe. Gdyby taka koalicja znalazła się na liście w wyborach parlamentarnych, głosowałoby na nią 8% zadeklarowanych wyborców, a więc nieco mniej niż na każdą z tych partii oddzielnie (suma głosów wynosi 10%).

Gorączka polityczna ostatnich dni – zerwanie koalicji rządowej i odwołanie Andrzeja Leppera ze stanowiska wicepremiera i ministra rolnictwa, ujawnienie nagrań z pertraktacji Adama Lipińskiego z posłanką Samoobrony Renatą Beger deklarującą chęć wstąpienia do PiS – wywołała wzrost zainteresowania Polaków sferą polityki, a części niezdecydowanych wyborców ułatwiła wybór. Z jednej strony wzrósł (w sumie jednak w mniejszym stopniu, niż

można by się spodziewać) odsetek osób deklarujących chęć wzięcia udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych, z drugiej zaś zmalał odsetek zdeklarowanych uczestników wyborów niewiedzących, na kogo oddać swój głos (o 5 punktów). Można sądzić, że duża część wyborców, którzy jeszcze we wrześniu wstrzymywali się z jednoznacznymi deklaracjami politycznymi po ujawnieniu nagrań Renaty Beger, zdecydowałyby się zagłosować na polityczną konkurencję rządzącej partii, czyli PO. Co ciekawe, fala krytyki kierowanej pod adresem polityków PiS i zarzuty korupcji politycznej nie spowodowały znaczącego odpływu zwolenników tego ugrupowania – jego notowania w porównaniu z ubiegłym miesiącem spadły symbolicznie. Nieco straciła Samoobrona, ale warto zauważyć, że poparcie dla niej zmalało tylko do poziomu sprzed wakacji, czyli sprzed wejścia Andrzeja Leppera do rządu, co spowodowało wzrost notowań tego ugrupowania. Polityczny projekt koalicji łączącej ugrupowania lewicowe oraz Partię Demokratyczną wciąż nie cieszy się wśród Polaków zbyt dużą popularnością – deklarowane poparcie dla całej koalicji jest nieco mniejsze niż suma głosów oddanych na każdą z tych partii oddzielnie.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału

(%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	53	18	29	999
Płeć				
Mężczyźni	56	17	26	476
Kobiety	50	19	31	523
Wiek				
18-24 lat	56	13	31	153
25-34	52	22	25	179
35-44	47	23	31	157
45-54	58	15	26	191
55-64	51	18	31	136
65 lat i więcej	51	18	31	183
Miejsce zamieszkania				
Wieś	51	19	30	369
Miasto do 20 tys.	52	17	31	137
20-100 tys.	47	22	30	200
101-500 tys.	52	16	32	175
501 tys. i więcej mieszk.	70	15	16	117
Wykształcenie				
Podstawowe	48	20	33	288
Zasadnicze zawodowe	44	20	36	256
Średnie	57	17	25	346
Wyższe	75	11	14	109
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	72	14	14	62
Prac. umysł. niż. szczebla	62	21	18	99
Pracownicy fiz.- umysł.	47	8	44	84
Robotnicy wykwalifikowani	48	20	32	104
Robotnicy niewykwalifik.	55	12	32	35
Rolnicy	60	26	13	40
Pracujący na własny rach.	65	16	18	32
Bierni zawodowo				
Renciści	36	27	37	84
Emeryci	53	16	31	222
Uczniowie i studenci	59	17	24	83
Bezrobotni	47	18	35	102
Gospodynie domowe i inni	46	26	28	50
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	60	16	24	138
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	47	24	29	69
sekt. pryw. poza rolnict.	57	14	29	212
prywatnym gosp. rolnym	62	23	14	44
Dochody na jedną osobę				
Do 300 zł	41	23	35	73
301-500	48	24	28	156
501-900	55	14	31	251
901-1200	64	11	25	103
Powyżej 1200 zł	65	10	25	77
Ocena własnych war. mater.				
Złe	41	23	36	249
Średnie	51	17	31	432
Dobre	64	16	20	317
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	61	17	22	88
Raz w tygodniu	53	19	28	476
1-2 razy w miesiącu	53	21	27	161
Kilka razy w roku	50	23	28	166
W ogóle nie uczestniczy	53	6	42	109
Poglądy polityczne				
Lewica	64	14	22	134
Centrum	49	19	32	286
Prawica	70	14	17	318
Trudno powiedzieć	31	24	45	261

Tabela 2. Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?

(%)

	KPEiR	LPR	Demokraci.pl	PO	PPP	PSL	PiS	Ruch Patriotyczny
Ogółem	2	3	1	38	1	3	25	0
Płeć								
Mężczyźni	1	3	1	39	1	2	25	0
Kobiety	3	3	0	37	0	3	25	0
Wiek								
18-24 lat	0	9	0	49	0	0	13	0
25-34	0	0	0	55	0	2	26	0
35-44	1	5	0	35	3	2	21	0
45-54	1	3	2	33	1	5	27	0
55-64	3	1	0	40	0	2	29	1
65 lat i więcej	5	2	1	17	0	3	34	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	3	6	0	23	0	5	28	0
Miasto do 20 tys.	3	2	0	34	2	2	26	0
20-100 tys.	2	4	0	45	0	3	23	1
101-500 tys.	0	0	1	54	1	0	21	0
501 tys.i więcej mieszk.	0	1	2	52	0	0	27	0
Wykształcenie								
Podstawowe	5	5	0	23	1	1	28	0
Zasadnicze zawodowe	1	4	0	27	2	4	29	0
Średnie	1	3	0	45	0	3	25	0
Wyższe	0	1	3	62	0	1	19	0
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	0	0	71	0	3	16	0
Prac.umysł.niż.szczebla	0	1	0	58	0	1	17	0
Pracownicy fiz.- umysł.	0	2	0	42	0	2	27	0
Robotnicy wykwalifikowani	2	4	0	38	0	2	29	0
Robotnicy niewykwalifik.	0	7	0	22	5	9	22	0
Rolnicy	0	8	3	13	4	12	25	0
Pracujący na własny rach.	0	3	5	49	0	4	11	0
Bierni zawodowo								
Renciści	7	3	0	29	5	0	25	0
Emeryci	4	1	1	23	0	2	35	0
Uczniowie i studenci	0	8	0	51	0	0	14	0
Bezrobotni	2	6	0	33	0	0	27	0
Gospodynie domowe i inni	0	6	0	9	0	4	42	4
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	4	0	51	0	6	17	0
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	0	0	0	43	0	0	26	0
sekt. pryw. poza rolnict.	0	2	1	53	1	1	22	0
prywatnym gosp. rolnym	0	7	3	14	3	11	22	0
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	6	10	0	24	3	3	20	0
301-500	4	3	0	30	0	0	34	1
501-900	1	1	0	37	1	2	28	0
901-1200	3	3	0	47	2	1	17	0
Powyżej 1200 zł	0	0	3	54	0	3	25	0
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	3	0	27	2	2	31	1
Średnie	3	3	0	34	1	2	26	0
Dobre	1	4	1	47	0	3	21	0
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	5	0	24	0	5	43	0
Raz w tygodniu	1	4	0	35	1	3	30	0
1-2 razy w miesiącu	2	5	0	39	1	1	20	0
Kilka razy w roku	3	1	2	45	0	2	14	0
W ogóle nie uczestniczy	0	2	1	51	0	0	11	1
Poglądy polityczne								
Lewica	2	2	1	33	1	2	7	0
Centrum	1	1	1	52	0	4	13	0
Prawica	1	3	0	40	1	2	44	0
Trudno powiedzieć	5	10	0	16	0	4	16	1

(continued)

Tabela 2 cd.

(%)

	Samoobrona	SdPi	SLD	UPR	UP	Inne	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	7	2	6	1	1	0	11	528
Płeć								
Mężczyźni	9	3	6	1	0	1	9	268
Kobiety	4	2	5	0	2	0	14	259
Wiek								
18-24 lat	11	2	6	0	2	0	9	86
25-34	1	1	2	3	2	2	5	93
35-44	10	4	5	0	0	1	11	73
45-54	6	4	5	1	0	0	11	111
55-64	9	0	2	0	1	0	11	70
65 lat i więcej	5	2	11	0	1	0	19	94
Miejsce zamieszkania								
Wieś	15	0	3	0	1	0	16	190
Miasto do 20 tys.	2	5	5	0	2	0	18	71
20-100 tys.	2	3	8	0	1	3	6	95
101-500 tys.	3	4	5	1	1	0	9	91
501 tys.i więcej mieszk.	1	3	9	3	0	0	3	82
Wykształcenie								
Podstawowe	14	1	7	0	1	0	15	137
Zasadnicze zawodowe	10	2	7	1	1	0	12	112
Średnie	2	3	4	0	1	1	11	198
Wyższe	1	2	5	4	1	0	1	81
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	0	2	0	3	0	0	5	45
Prac.umysł.niż.szczebła	1	4	11	0	0	0	7	61
Pracownicy fiz.- umysł.	3	3	3	0	3	3	13	40
Robotnicy wykwalifikowani	10	5	4	0	0	0	6	50
Robotnicy niewykwalifik.	4	0	6	4	0	0	21	19
Rolnicy	26	0	0	0	6	0	4	24
Pracujący na własny rach.	0	4	6	0	0	7	11	21
Bierni zawodowo								
Renciści	5	0	6	3	0	0	17	30
Emeryci	7	6	6	0	2	0	18	118
Uczniowie i studenci	5	4	8	2	2	0	6	49
Bezrobotni	15	2	6	0	0	0	10	48
Gospodynie domowe i inni	14	0	5	0	0	0	16	23
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	1	3	6	0	0	1	10	82
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	3	3	0	6	0	4	15	33
sekt. pryw. poza rolnict.	5	3	6	0	1	0	4	121
prywatnym gosp. rolnym	26	3	0	0	5	0	7	27
Dochody na jedną osobę								
Do 300 zł	21	0	0	0	0	0	13	30
301-500	4	3	4	2	3	0	13	74
501-900	7	1	7	1	0	1	13	138
901-1200	4	6	7	1	2	0	7	66
Powyżej 1200 zł	2	4	2	0	0	0	6	50
Ocena własnych war. mater.								
Złe	11	1	7	0	1	0	13	103
Średnie	6	4	6	1	1	0	12	222
Dobre	5	1	5	1	1	1	9	203
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	4	0	0	0	2	2	12	53
Raz w tygodniu	7	1	4	0	0	0	12	250
1-2 razy w miesiącu	9	4	10	1	0	0	8	85
Kilka razy w roku	7	2	6	1	2	2	13	82
W ogóle nie uczestniczy	5	9	8	1	3	0	6	58
Poglądy polityczne								
Lewica	7	12	22	0	2	0	9	87
Centrum	10	1	4	1	1	2	9	139
Prawica	5	0	0	1	0	0	5	222
Trudno powiedzieć	6	0	6	0	3	0	34	80